

УДК 911.3

ВІЛ-ИНФЕКЦІЯ: СУЧАСНИЙ СТАН В ТУРКМЕНИСТАНІ

Студ. Халназар Тораев, гр. БОА-16

Науковий керівник проф. І.В. Панасюк

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета дослідження – аналіз сучасного стану захворювань на ВІЛ/СНІД у Туркменістані і виявлення основних тенденцій у цій сфері.

Завдання дослідження – провести аналітичний огляд інформації щодо сучасного стану захворюваності на ВІЛ/СНІД у Туркменістані, з'ясувати вплив на це таких факторів, як національні традиції, стан медичного забезпечення, інформаційне поле та законодавча база.

Об'єкт дослідження. Комплекс заходів щодо контролю та профілактики захворюваності на ВІЛ / СНІД у Туркменістані.

Методи та засоби дослідження. Під час проведення дослідження застосовано аналітичні методи пошуку і обробки інформації.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Проведений аналітичний огляд інформаційних джерел щодо захворюваності на ВІЛ/СНІД у Туркменістані, дозволив з'ясувати вплив на це таких факторів, як національні традиції, стан медичного забезпечення, інформаційне поле та законодавча база і на цій основі може набути подальшого розвитку процес становлення сучасних методів запобігання захворюваності на ВІЛ/СНІД серед пересічних громадян Туркменістану.

Результати дослідження. Як тільки мова заходить про ВІЛ/СНІД у Туркменістані перед нами загадковий інформаційний стан. За останні п'ятнадцять років не було зареєстровано жодного випадку ВІЛ-інфекції. В останніх щорічних звітах ЮНЕЙДС / ВООЗ неможливо знайти статистику з країни. Знову постає питання про непрозорість даних.

Поруч з протитуберкульозним центром в Ашхабаді знаходиться Національний центр з профілактики ВІЛ / СНІДу. Центр видає буклети, проводить заходи в школах та інших установах, організовує заходи, приурочені на 1 грудня (минулого тижня там було дуже жваво). Щодня в центрі проводиться близько ста тестів, переважна більшість з яких є обов'язковими: передопераційна підготовка, вагітні жінки, іноземці, які приїжджають в країну, громадяни Туркменістану, що збираються покинути країну для роботи, які отримують сертифікат з підтвердженням ВІЛ-негативного статусу (Туркменістан входить в число країн, де діють обмеження на в'їзд ВІЛ-позитивних людей).

Зважаючи на чудове діагностичне обладнання, підготовленість до вимірювання CD4 і вірусного навантаження, знання і відданість фахівців, ясно, що в Туркменістан ВІЛ / СНІД, не прийде.

Перед дипломатією охорони здоров'я в Туркменістані, як і в багатьох країнах регіону, стоїть складне завдання допомогти почати конструктивний і постійний діалог між урядом і органами охорони здоров'я, який зміцнить довіру населення до системи охорони здоров'я - системи, заснованої на наукових даних і повазі прав людини, цілеспрямовано співпрацює з представниками громадянського суспільства і широкою громадськістю.

У Туркменії 1 квітня 2016года вступив в силу закон «Про протидію поширенню захворювання, що викликається вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ-інфекція)», опублікований в місцевій пресі.

Справжній закон встановлює правову, організаційну та економічну основу профілактики захворювання, що викликається вірусом імунодефіциту людини.

Відповідно до закону, громадяни Туркменістану, а також іноземні громадяни та особи без громадянства, які проживають або перебувають на території республіки, мають право на добровільне, конфіденційне, анонімне медичний огляд на ВІЛ в туркменських державних медичних установах.

Згідно із законом, громадяни Туркменістану, іноземні громадяни та особи без громадянства, які проживають або перебувають на території країни, зобов'язані проходити медичний огляд на ВІЛ при наявності епідеміологічних показань, які встановлюються туркменським міністерством охорони здоров'я і медичної промисловості.

При цьому співробітники дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав, а також особи, що користуються на території Туркменістану дипломатичними привілеями та імунітетом, можуть бути конфіденційно оглянуті на виявлення ВІЛ тільки за їх згодою.

Закон встановлює обов'язковий медичний огляд на ВІЛ осіб, що вступають у шлюб, «з метою створення умов для формування здорової сім'ї, попередження народження ВІЛ-інфікованих дітей». Також обов'язковому медичному огляду на ВІЛ підлягають донори крові, вагітні жінки, особи із захворюваннями, що передаються статевим шляхом, які відбувають покарання в місцях позбавлення волі.

Закон також передбачає примусове медичний огляд на ВІЛ особи, щодо якої, є достатні підстави вважати, що у нього виявлено наявність ВІЛ-інфекції. Таке огляд проводиться без згоди обстежуваного або його законного представника у випадках і порядку, визначених цим законом та іншими нормативно-правовими актами Туркменістану.

Особі, в якій виявлено ВІЛ-інфекцію, надається повна інформація про державні гарантії, його права та обов'язки, а також про службах соціально-психологічної підтримки.

Надання медичної допомоги ВІЛ-інфікованим особам і хворим на СНІД здійснюється за умови постановки їх на диспансерний облік за місцем проживання в порядку, встановленому Міністерством охорони здоров'я Туркменістану. Особи, винні у порушенні цього закону, несуть відповідальність у порядку, встановленому законодавством країни.

Висновки. Проведений аналіз інформації захворюваності на ВІЛ/СНІД у Туркменістані та показує, що перед урядом країни та суспільством постає ряд завдань, які необхідно розв'язати:

- непрозорість статистичних даних;
- необхідність конструктивного і постійного діалогу між урядом і органами охорони здоров'я, який зміцнить довіру населення до системи охорони здоров'я заснованої на наукових даних і повазі прав людини;
- ефективне використання сучасного діагностичного обладнання, підготовлених фахівців.

Вирішення цих проблем та опора на традиційні цінності суспільства Туркменістану дозволяє прогнозувати незначне поширення ВІЛ / СНІД у цій країні.

Ключові слова. ВІЛ/СНІД, Туркменістан, захворюваність, медичний огляд.